

Årsplan for **Haug barnehage** 2020-2024

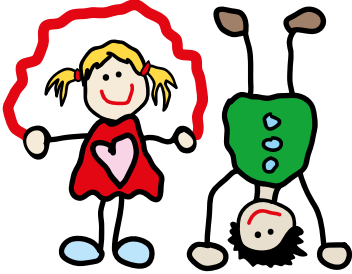

RINGERIKE
KOMMUNE

HAUG

barnehage

Innholdsfortegnelse

Visjonen til Haug barnehage	3
Løveloven	4
Felles satsningsområder	5
Ansvarslæring	6
Fase 1 Trygghet	8
Fase 2 Sosiale behov	12
Fase 3 Egenverd	16
Forslag til en måte å jobbe med prosjekt på	19
Prinsipper for god kommunikasjon	20
Kollegaveiledning	21
Hvordan dokumenterer og vurderer vi...	22
Barns språklige utvikling	24
Barns lekeutvikling	27
Leken foregår på forskjellige måter/stadier	28
Foreldresamarbeid	30
Medvirkning	30
Samarbeidsutvalg	31
Overganger	33
Avslutning for Maurgjengen	35

Adresse:

Toppveien 18
3514 Hønefoss

Åpningstid:

Mandag - fredag 07.30 – 17.00

Styrer:

Siri Westheim
siri.westheim@ringerike.kommune.no

Telefon:

Barnehagen 32 13 29 40

Styrer 46 41 43 09

Bosoa 994 69 221

Snekkerstua 994 69 771

Utsikten 994 700 62

Visjonen til Haug barnehage:

“Det er godt å være meg sammen med andre”

VI ØNSKER Å UTDYPE VÅR VISJON MED 4 VERDIER:

- Ansvar – lære å ta ansvar for seg selv og andre.
- Anerkjennelse – rett til å eie sine egne meninger, opplevelser, tanker og følelser.
- Lek – er en aktivitet som har egenverdi og gir grunnlag for livslang læring. Alle barn skal få oppleve muligheten av vennskap.
- Glede- opplevelser som skaper gode følelser.

Vårt barnehage tilbud er i tråd med kommunens verdi-grunnlag – vi er nyskapende, ærlig og respektfulle - NÆR:

NÆR - står for en kommune med mye energi og iver i utøvelse av

våre verdier. Vi har pågangsmot og stå-på-vilje i forhold til de utfordringer og oppgaver som ligger foran oss.

NYSKAPENDE

- Vi skaper nytt for å levere bedre tjenester.
- Når det er nødvendig endrer vi arbeidsmøter, rutiner, struktur og praksis.

ÆRLIG

- Ærlighet styrker omdømmet og tillit både internt og eksternt.
- Vi er pålitelige som mennesker og som organisasjon.

RESPEKTFULL

- Vi er respektfulle i møte med kollegaer, innbyggere og næringsliv.
- Alle som møter oss blir sett, lyttet til og tatt på alvor.

Verdiene er et verktøy for å håndtere prosesser og relasjoner på en måte som Ringerike kommune ønsker det.

«LØVELOVEN»

Kan du Løveloven?
Jeg skal være meg,
men gi plass til andre,
slik at de blir seg,
bry meg om en annen,
hjelp når jeg kan.
Slik blir livet bedre
for barn i alle land!
Ser du en som plages?
Det er ikke bra!
Alle må stå sammen
om å si ifra!
Alle barn på jorden
har den samme rett
til å være trygge
og til å være sett.

Felles satsningsområde for barnehagene i Ringerike kommune er «Være sammen»

«Være sammen» handler om kompetanseutvikling i barnehagen. Målet er å heve kompetansen til alle ansatte i barnehagen, slik at kvaliteten i det daglige arbeidet med barna styrkes. Den autoritative voksenstilen er et grunnleggende prinsipp i «Være sammen». Denne voksenstilen utgjør en viktig del av barnehagens plattform og de ansattes felles forståelse.

Vi jobber hele tiden for å implementere det å være autoritativ.

AUTORITATIVE VOKSNE

- Skal fremme positiv atferd og hemme negativ atferd hos barna.
- Gi varme og respekt for barna samtidig som man er tydelig.
- Utvikle gode relasjoner til barnet og vise en aksepterende holdning.
- Gir rom for det medvirkende barnet.
- Den voksne har fokus på tillit.

Viktig kompetanse i «Være sammen» er at de voksne har:

POSITIV PERSPEKTIV TAKING

Handler om å kunne se omgivelsene med barnets øyne, og kunne sette seg inn i barnets tanker, følelser og ønsker. Det handler om å vise en ekte interesse for barnet. Personalet må ta

aktiv samhandling og nærvær med barnet.

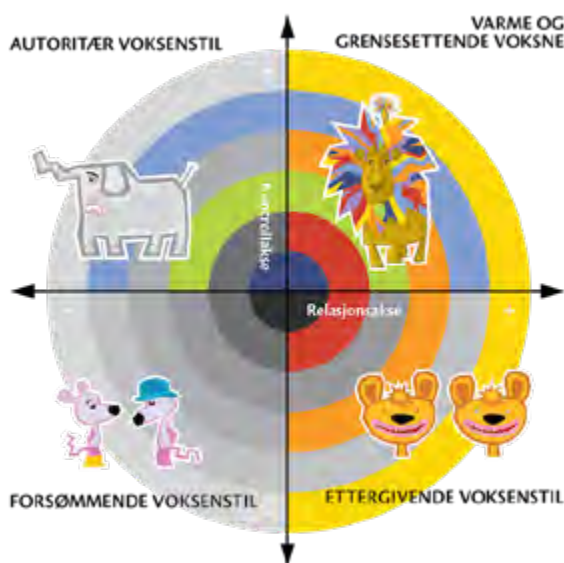
Det handler om å bygge gode, varme relasjoner med hvert enkelt barn.

BANKING TIME

Handler om den voksnes kvalitetstid i samvær med enkelt barn. Det handler om de gyldne øyeblikkene gjennom dagen hvor det etableres en helt spesiell god og varm atmosfære mellom barnet og den voksne. Alle barn har behov for en slik relasjonsbygging.

GRENSESETTING

Målet med grensesetting er å hjelpe barnet til en bedre forståelse av seg selv sammen med andre. Forutsigbarhet og gode

rutiner fra voksne er en god basis for grensesetting.

Autoritative voksne setter grenser ved å lytte og forsterke det positive i mennesker. Har man gode relasjoner til et barn er det lettere å sette grenser.

Ansvarslæring

«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modning».

(BARNEHAGELOVEN, §3)

Vi tenker at den gode barnehage er en barnehage som gir barna muligheter for å utvikle en basiskompetanse gjennom lek og læring. Dette foregår i sosialt samspill med andre, og gjennom arbeid med de ulike fagområdene.

Gjennom å jobbe med ansvarslæring tenker vi at barna får frihet med mulighet for selv å kunne styre sin hverdag innenfor grenser som de kan mestre i forhold til alder og modning.

Den gode barnehagen har ikke et program som er fasttømret, men er fleksibel i sin bruk av planene og åpner opp for gode opplevelser.

«Barnehagen skal gi barn mulighet for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter i trygge og samtidig utfordrende omgivelser».

(BARNEHAGELOVEN, §2)

Ansvarslæring bygger på den humanistiske tankegang hvor viktige prinsipper er:

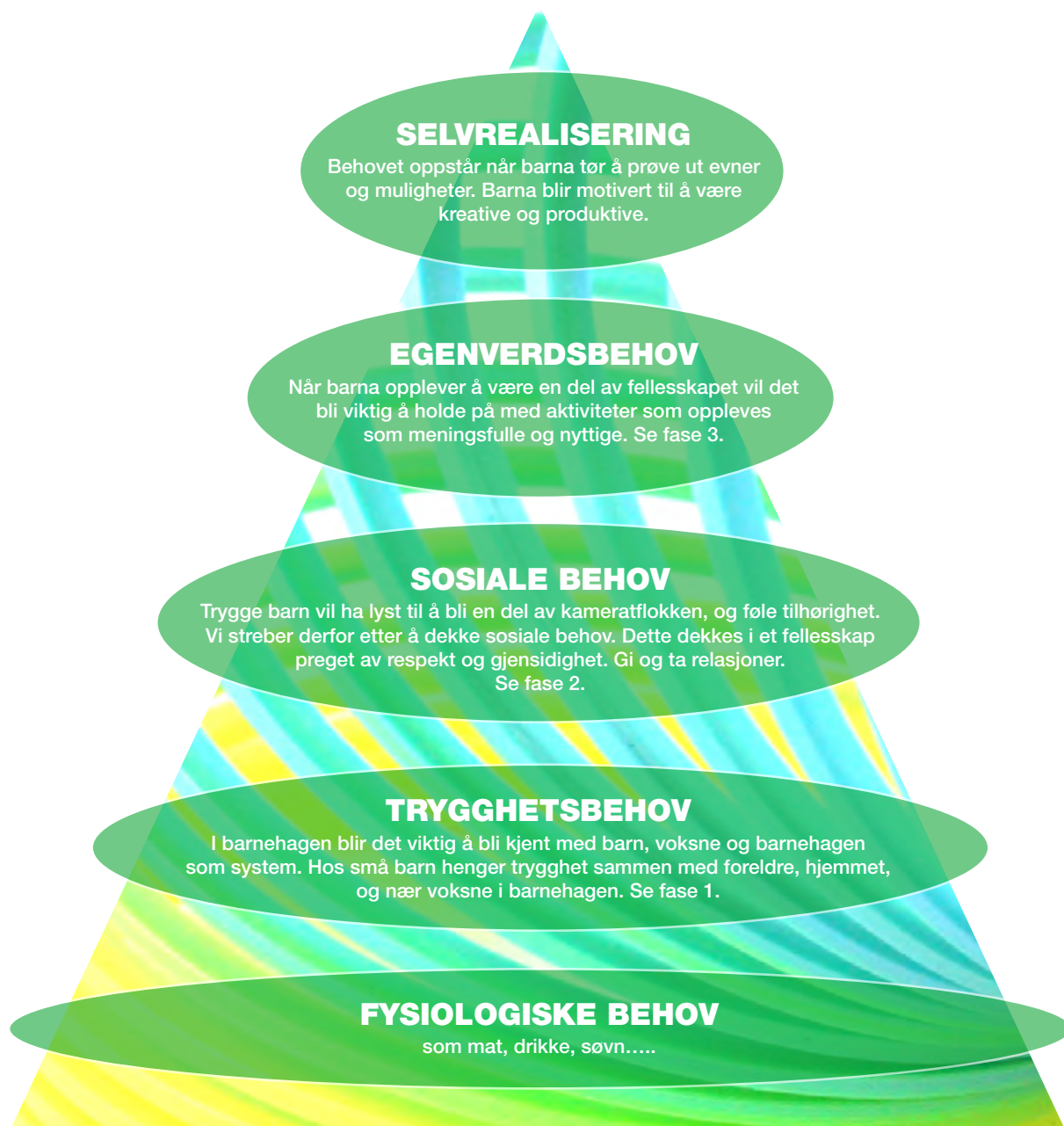
- Mennesket er selvstyrt
- Mennesket er unikt
- Mennesket er ansvarlig for egne handlinger
- Mennesket er i stand til å velge fritt på eget verdigrunnlag

Vi ønsker at barna skal ta ansvar for egne handlinger, og utfra relevante erfaringer. Ved at de voksne som er sammen med barna er autoritative er vi med på å veilede barna på en god måte på deres vei til å bli ett selvstendig menneske. Personalet er der for å gi barna gode verktøy til å utvikle empati, selvhevdelse, glede, humor og samarbeid.

Vi tenker oss at barna lærer og utvikler seg etterhvert som de får de grunnleggende behovene dekket.

Teorien sier (Maslow's behovspyramide) at behovene er ordnet i et hierarki slik at behovene på det nederste trinnet til en viss grad må være dekket før en person er motivert på et høyere nivå. Barna kan også veksle mellom nivåene.

Vår barnehages pedagogikk (ansvarlæring) bygger på **MASLOWS BEHOVSPYRAMIDE**

På bakgrunn av behovspyramiden tenker vi at barnas behov er forskjellig til ulike tider i løpet av et barnehageår. Vi tenker progresjon i forhold til alder og modning.

FASE 1 Trygghet

«Barnehagen skal bistå hjemmene i deres omsorgs- og oppdrageroppgaver, og på den måten skape et godt grunnlag for barnas utvikling, livslange læring og aktive deltakelse i et demokratisk samfunn».

(BARNEHAGELOVEN, §2)

Fase 1 er involveringsfasen. I denne perioden er det viktig å holde på faste rutiner, for å gi barna en oversiktlig og forutsigbar hverdag som skaper trygghet. De voksne er tilgjengelige både for nye og «gamle» barn.

«Omsorg er en forutsetning for barnas trivsel og for utvikling av empati og nestekjærlighet ».

(RAMMENPLANEN SIDE 19)

DE VOKSNES ROLLE

- Hvert barn har sin tilknytningsperson. Denne har som oppgave å ta imot det nye barnet første dag og har hovedansvaret for de neste dagene av tilvenningen.
- Pedagogisk leder og styrer har innsamlingssamtale med foreldrene/foresatte før oppstart.
- Gjøre det de kan for at barna skal bli trygge. Det vil si: Være der barna er, lære hvert enkelt barn å kjenne slik at man vet hva slags behov de har. Skape gode relasjoner.

- For at barna skal bli trygge er det viktig med en god dialog med foreldrene.
- Fokus på barnet. Øyekontakt, bruke barnets navn, bruke sitt eget navn.
- Følge barnets initiativ, benevne det de gjør, gjøre barna oppmerksomme på hverandre, la alle få tur, gi barna positiv bekreftelse.
- De «gamle» barna skal også bli ivaretatt. De voksne snakker derfor sammen og avtaler hvem som har hovedansvar for de «gamle» barna under tilvenningen.
- Det kan være aktuelt å «lukke» avdelingen for de barna som trenger det.
- De nye barna blir ekstra fulgt opp ved felles frokost på morgenen.
- De voksne skaper forutsigbarhet ved å fortelle hva som skal skje.
- Personalet fordeler seg på hele uteområdet og har barna i fokus.

- Personalet hjelper barna å komme i gang med lek.
- De voksne hjelper og støtter der det trengs.

BARNEMØTE

- Barnemøte skal være kort i denne fasen.
- Møteleder er tydelig. De andre voksne hjelper og støtter barn som trenger det.
- Bosoa og Snekkerstua teller barna som er her, peker for å gjøre det tydelig. Vi fortsetter å telle, slik at vi teller opp til det antall barn som vi skulle vært dersom alle var tilstede. Snakker om hvor mange og hvem som er borte og hvorfor. (Fagområdene; Kommunikasjon, språk og tekst og Antall, rom og form).
- Bruke kalenderen. Vi snakker om hva vi gjorde i går, hva vi skal gjøre i morgen og hva vi skal gjøre i dag. På Utsikten snakker man om dagen i dag.
- Vi snakker med barna om hvordan vi skal ta imot nye barn og hvordan vi skal være mot hverandre.

- Vi blir kjent med taleregulator på stor avdeling. Denne sendes rundt slik at hvert barn kan si navnet sitt. Barna vil da lære navnet til hverandre og de lærer seg å snakke når de har tale-regulatoren.
- Noe av det siste som skjer i barnemøte er å gjenta hvor de forskjellige barna skal gå etter barnemøte.
- Det er viktig at vi oppfordrer foreldrene til å rekke barnemøte. Gjøre barnemøte så viktig for barna at de ønsker å rekke det.

LEKEGRUPPER

- I denne fasen har vi faste lekegrupper, der en voksen og noen barn er sammen. Dette for at barn blir lettere kjent i smågrupper, og for at barn skal knytte nye relasjoner. Personalet blir kjent med enkeltbarn og kan støtte det i samspill med andre.
- De voksne diskuterer barns ulike behov, hvem de tror vil passe sammen. Ulik alders-sammensetting og kjønn.

Ta vare på gamle vennskap, og knytte nye. Utsikten deler barnegruppa opp i to (hjertebarn og blomsterbarn) med to voksne på hver gruppe. Disse 2 gruppene kan man igjen dele opp i mindre grupper på tvers.

- Personalet bestemmer hva lekegruppa skal leke. Dette fordi den voksne ser hva som gjør denne gruppa sammen-sveiset. Det skal være forutsig-bart for barna og aktiviteten skal fremheve samhörighet. Voksne skal være bevisst triangulering.

GRUPPEAKTIVITET

- Det er ikke prosjekt i denne fasen, men gruppeaktiviteter. Vi gjør noe sammen for å styrke gruppefølelsen og se hva vi klarer når vi samarbeider. Det er den voksne som bestemmer hvordan dette skal begynne. Barna får deretter være med på å utforme resultatet.

- Gruppeaktivitet kan være: lek, bake en kake, lage et fellesbilde ved maling, tegning, tur m.m.
- Prosessen er viktig, dette er en forberedelse til å delta på et prosjekt.
- Vi tar med prosessen i andre deler av dagen, f.eks. ved måltidet. «Husker dere at vi gjorde...?».
- Ta med de andre barna i samarbeidet underveis slik at det blir et fortalt produkt som formidles til de andre på barnemøtet eller samling. De voksne tar bilder og synliggjør prosessen.

MÅLTID

- Boso og Snekkerstua har ordensbarn som er med på å dekke bordene, han/hun roper opp barna fra samlingsstund. De voksne hjelper og støtter hvert enkelt barn der det trengs.
- Ordensbarn på alle avdelinger deler ut matbokser til ettermiddagsmat.
- Det er den samme gruppa som spiser sammen, som var sammen i lekegruppe. Vi har faste bord som barna sitter ved. Vi tenker samhörighet og gruppefelleskap.

FASE 1 Trygghet fortsetter

- Ved måltidet legger vi vekt på at barna skal få mulighet til å snakke sammen. Måltidet er en utmerket situasjon til å hjelpe barna å ta tur - TURTAKING, samt å bli oppmerksom på hverandre – TRIANGULERE.
- Barn som kan hjelpe hverandre oppfordres til dette, sende til hverandre.
- Barna skal bli mest mulig selvstendige. Barna får derfor prøve selv.
- Noen barn trenger å lære å sitte i ro ved bordet. Dette krever at de voksne sitter ved bordet også, og ikke løper til og fra.
- Vi bruker god tid og følger Helsedirektoratets anbefalinger for mat og måltider i barnehagen.

AV- OG PÅKLEDNING

- Vi ønsker at barna skal bli mest mulig selvstendig i av/påkledning. Derfor legger vi til rette for at barna skal få til dette ut i fra sine forutsetninger.
- Vi bruker god tid i garderoben hver høst for at barna skal lære å kle på seg mest mulig selv.
- Garderoben er en flott situasjon til å se hvert enkelt barn. Gjøre barna oppmerksomme på hverandre, dele gleder, gi barna bekreftelser, turtaking.
- Barn oppfordres til å hjelpe hverandre.
- Vi bruker humor!
- Når vi kommer inn igjen øver vi på at barna tar av seg klærne selv. De henger opp tøyet på plassen sin.

KONFLIKTLØSNING

Personalet skal være den gode autoritative voksne som:

- Hjelper barna å finne løsninger på konflikter her og nå.
- Spørre" hva skjedde?"
- Kan komme med forslag til løsning.

VURDERING

- Vi evaluerer på planleggingsdager, avdelingsmøter, ped. ledermøter og foreldresamtaler.
- Er barna trygge i barnehagen?
- Tar hvert enkelt barn kontakt med voksne når de har behov/lyst til det?
- Tar hvert enkelt barn kontakt med andre barn, evt på hvilken måte?
- Er barna fortsatt avhengig av faste rutiner?
- Beveger barna seg rundt på avdelingen/hele barnehagen uten hele tiden kontrollere hvor de voksne (eller primærkontakten) befinner seg?
- Hvordan takler barna de ulike aktivitetene i barnehagen, tør de prøve nye, ukjente aktiviteter?
- Tiltak - hvordan skal vi støtte barnet?
- Hvilke sterke sider har hvert enkelt barn?

FASE 2 Sosiale behov

«Omsorg, oppdragelse og læring i barnehagen skal fremme menneskelig likeverd, likestilling, åndsfrihet, toleranse, helse og forståelse for bærekraftig utvikling».

(BARNEHAGELOVEN, §2)

Sosial behovsdekning skjer ved samhandling og kommunikasjon med andre, i et fellesskap preget av respekt og gjensidighet. Det er en glidende overgang fra fase 1 til fase 2.

HVA KJENNETEGNER BARN I FASE 2

- Barna er trygge på oss voksne og på de andre barna.
- Barna tør å si ifra om hva som skjer.
- Konfliktene «blomstrer».
- Barna kan starte å løse konflikter selv, men viktig at de voksne hjelper og støtter.
- Barna beveger seg mer på de andre avdelingene.
- Barna utvider lekegruppene sine.
- Barna vil etter hvert ha ønsker om å medvirke i forhold til plan for dagen

«Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosial samspill».

(RAMMEPLANEN SIDE 22)

DE VOKSNES ROLLE

- Vurdere hvor hvert enkelt barn er i forhold til fasene.
- Faste rutiner, som for eks. garderobesituasjonen om morgenen er fortsatt viktig.
- Være tilstede og involvere seg i leken, men kan ved behov trekke seg litt tilbake og være nær observatør. Personalet skal støtte og hjelpe når det trengs.
- Legge til rette for at barna skal klare mer selv.
- Konfliktene «blomstrer» og de voksne må la dem «blomstre». Personalet hjelper barna å finne løsninger her og nå når konflikter oppstår.
- Spørre: «Hva skjedde?»

når barna er i konflikter.

- Være bestemt ved f.eks. rydding. Her hender det nå at barna glemmer seg og bevisst unnlater å rydde.
- Fordele seg etter hvor barna velger å være.
- Bruke situasjoner til å gjøre barna oppmerksomme på hverandre.
- Legge til rette for at barna er med på de daglige gjøremål.
- Fase 2 vil endre seg fra starten til slutten. De voksne evaluerer underveis og støtter og hjelper barna der de er. F.eks. at valgene går fra 3 aktiviteter til at barna velger fritt og er med og legger planer for hva de skal gjøre.
- De voksne har nå vurdert barnegruppen og tatt avgjørelse på om lekegruppene skal avsluttes.

«Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barns alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov».

(RAMMEPLANEN SIDE 27)

LEK

- Barna har noen å leke med.
- Barna snakker om hvem de skal leke med når de kommer i barnehagen og før de går ut.
- Personalet hjelper barna til å se hverandre og å inkludere barna i sin lek.
- Barna finner hverandre mer på tvers av avdelingene. Nye vennskap oppstår.
- Barna tar større ansvar for rydding både inne og ute.

«Leken skal ha en sentral plass i barnehage, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barns utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling».

(RAMMEPLANEN SIDE 20)

BARNEMØTE

- Vi snakker om kalenderen.
- På stor avdeling brukes tale-regulator til valg av aktivitet og konfliktløsning når det trengs.
- På Utsikten er barnemøte fremdeles kort.
- Vi tar opp konflikter. Disse blir skrevet i møteboka ved behov. Dagen etter (og flere dager etter) tas dette opp igjen. «Hvordan går det nå?»
- Den som er møteleder har til oppgave å være ordstyrer, slik at det bare blir tatt opp en ting av gangen.
- Barna får selv lov til å velge mellom ulike lekaktiviteter.
- De voksne hjelper og støtter barna som har problemer med å ta valg. Barna må lære å holde på med en aktivitet over tid.
- Det å snakke om det positive som skjer i gruppa er vel så viktig som å snakke om problemer.

PROSJEKTER

- Etter tidligere erfaringer vil barna ønske å jobbe med prosjekter.
- De voksne må hjelpe barna med å sette i gang prosjekter dersom de ikke oppfordrer til dette selv.
- De voksne er tilstede og lytter til det barna er opptatt av.

- Triangulering er viktig i prosjektjobbing.
- De voksne øver seg på å ta ting på sparket, legge rutiner til side for å jobbe med prosjekter, og tørre å ikke kunne alle svarene på forhånd.
- De voksne følger mal for prosjektjobbing (se under).
- Viktig at barna opplever at prosjekter blir avsluttet.
- Prosjekter kan løfte opp barn som trenger det.
- De voksne må gi tid og rom for at en gruppe kan jobbe med prosjekt.
- Viktig at prosjektgruppa tar med seg prosjektet sitt tilbake til barnemøte eller samling slik at de andre får høre om det. Dette er viktig i hele prosessen.
- Det er viktig med dokumentasjon av prosjektet. Vise hva som er gjort.
- Dele felles opplevelser.

«Gjennom å samtale om og under seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft ».

(RAMMEPLANEN SIDE 55)

FASE 2 Sosiale behov fortsetter

MÅLTID

- De voksne legger vekt på å ha et hyggelig måltid.
- Barna er bevisste på å sende til hverandre og spørre om det de trenger av pålegg og drikke.
- Barna hjelper hverandre.
- Barna er med og rydder bort etter mat.
- De voksne tenker bevisst på triangulering, men kan også trekke seg litt tilbake og være nær observatør for å støtte barna der det trengs.
- Vi bruker god tid og følger retningslinjene fra Helse- direktoratet om mat og måltider i barnehagen.

PÅKLEDNING

- Vi snakker om hva slags vær det er, og lar barna være med på å bestemme hva slags klær de trenger å ha på seg ut ifra alder modning.
- De voksne er tilstede og bekrefter barna.
- De voksne hjelper de barna som trenger det.
- Barna hjelper hverandre.

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang».

(RAMMEPLANEN SIDE 44)

KONFLIKTLØSNING

- I begynnelsen av fase 2 blomstrer konfliktene. Da er det viktig at de voksne er veldig nære slik at de kan bistå i konfliktene.
- De voksne hjelper barna å løse konfliktene. Lar barna få litt mer tid til å løse konfliktene, men er tilstede og observerer.
- De voksne er med barna og undrer seg over hva som skjedde og hva vi kan gjøre videre.
- Konfliktene tas opp igjen på barnemøte og møteleder har ansvar for å passe på at alle involverte får uttale seg.

«Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehagen, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt».

(RAMMEPLANEN SIDE 8)

VURDERING

- Opplever barna tilhørighet med de andre i barnehagen, både barn og voksne?
- Vi evaluerer på avdelingsmøter, ped.ledermøter, planleggingsdager og i foreldresamtaler.
- Har alle noen å leke med?
- Opplever alle barn at noen ønsker å leke med dem?
- Hvordan løser barna konflikter som oppstår?
- Hva slags ansvar/oppgaver har hvert enkelt barn fått?
- Er de sosiale reglene for samvær klare nok?
- Får alle barn daglig oppmerksomhet fra minst en av de voksne. Bruke fargeskjema som kartlegging av relasjoner .
- Har avd./barnehagen lagt opp til aktiviteter som gjør at barna må samarbeide?
- Kan barna samarbeide nå (gi og ta), beskriv hvordan?
- Hva har avdelingen gjort for å bygge videre på barnas sterke sider?
- Tiltak

FASE 3 Egenverd

«Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kultur skapning og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap».

(BARNEHAGELOVEN, §2)

**Dersom en opplever vel-
fortjent, berettiget aner-
kjennelse, respekt hos andre
eller en ser et rimelig resultat
av sine anstrengelser, da
dekkes egenverds behovet.**

**Dette er en fase hvor barna
bestemmer mer selv.**

**Rammene er der fortsatt.
Det handler fremdeles om
barn i alderen 1 – 6 år.**

DE VOKSNES ROLLE

- Følge barnets initiativ.
- Være flinke til å se løsninger på barnas initiativ.
- Være litt tilbaketrukket, men observatør.
- La barna styre leken, uten å ta over.
- Være aktivt tilstede selv om det er barna som styrer.
- Legge til rette for at barna skal ordne selv.
- Observere, evaluere hvor barna er, legge til rette derifra.
- Være impulsive og bli med når dagen ikke går som planlagt.
- Benevne (gi ros) når barna gjør noe godt i forhold til hverandre.
- Være brobyggere og støttespillere.
- Undre seg sammen med barna

HVA KJENNETEGNER BARNA I FASE 3

- Barna har ofte en løsning på ting.
- Barna leker sammen på tvers av avdelingene.
- De er så trygge at de tør å spørre mer, påvirke mer, komme med ønsker.
- De er mindre avhengig av de voksne, styrer mer selv.
- Får lov til å være med å bestemme hva de skal gjøre. Holde på med det de har bestemt seg for.
- Velge selv på fritt grunnlag.
- Grupper (arb.fellesskapet) fungerer bedre, samarbeider godt uten at de voksne blander seg inn.
- Barna triangulerer.
- Barna ordner mer opp i konfliktene selv.
- Barna klarer å velge ut ifra seg selv, ikke i forhold til hva de andre skal.
- Barna er oppmerksomme på hverandre. Hjelper hverandre.
- De eldste barna ønsker å ta ansvar for barna som er yngre enn seg.

LEK

- Viktig at de voksne er tilstede.
- Barna som er eldst kan være ute alene med tillatelse fra foreldrene.
- Barna har faste lekekamerater, men kan også leke med andre.
- Gjør det de synes er moro over tid. Fordyper seg i en lek (f.eks. sandkasse med andre barn) over en periode, på eget initiativ.
- Barna leker på alle avdelinger.
- Barna velger selv å leke ute og uteområdet er tilrettelagt for barna.

BARNEMØTE

- Barna kommer selv med forslag til aktiviteter.
- Voksne (og barn) tar opp konflikter. Barna har forslag til løsning.
- Barnemøtene er planleggende. Barna er i større grad med på å bestemme sin hverdag.
- Prosjektene er mer barnestyrt.
- Kalenderen er fremdeles med.
- Barnemøtene kan bli litt lange, spesielt for de minste. Noen saker blir derfor tatt videre til samlingsstund.
- De voksne må være fleksible når barna er så delaktige.
- På Snekkerstua og Boso er barna i stand til å lytte og ta ordet også uten taleregulator.

PROSJEKT

- Vi fortsetter som i fase 2, men har ett ønske om at det skal være mer barnestyrt.
- Dokumentere prosjektet ved hjelp av bilder, referater, video, utstillinger.

MÅLTID

- Barna ønsker å bytte plasser, de voksne hjelper barna med å spørre andre om de kan bytte seg imellom.
- Barna mestrer å smøre maten sin selv.
- De voksne gir barna tid slik at de får prøve selv.
- Barna rydder av bordet uten at vi ber dem om det.
- Barna spør om de andre kan sende.
- Barna er med og dekker på bordet på Utsikten også.
- Vi bruker god tid og følger retningslinjene fra Helse- direktoratet om mat og måltider i barnehagen.

PÅKLEDNING

- Barna ønsker å ta ansvar for påkledning selv. Hva er det lurt å ta på først og sist.
- De voksne snakker med barna før vi går ut i garderoben.
- Barna hjelper hverandre.
- Barna får bekreftelse på at de får til selv.
- Barna skal rydde bort

klærne sine når vi går inn.

KONFLIKTLØSNING

- Det vil fortsatt være konflikter.
- Ordne opp etter hvert som ting oppstår.
- Barna ordner opp seg imellom, og får hjelp og støtte av de voksne der det trengs.

VURDERING

- Opplever barna at de er nyttige og verdifulle?
- Vi evaluerer på avdelingsmøter. Ped.ledermøter, planleggingsdag og i foreldresamtaler.
- Er grunnlaget fra fase 1 og 2 så godt at barna kan komme til fase 3? Hvis ja, hva har dere gjort? Hvis nei, hva mangler?
- Får barna være med og planlegge det som skal skje i barnehagen, evt på hvilken måte? (barns medvirkning).
- Legger personalet forholdene til rette slik at barna kan undre seg, stille spørsmål/finne svar og bli mer interessert i noe?
- Hvilke prosjekter er gjennomført i fase 3, evt i løpet av hele barnehageåret?
- Hvilke sterke sider hos det enkelte barn har kommet frem i denne fasen?
- Tiltak

Forslag til en måte å jobbe med prosjekt

1. Introduksjon

Vi viser til tidligere prosjekter vi har jobbet med på avdelingen. Vi snakker om hva prosjekt er, og at nå kan vi starte på nytt prosjekt hvis det er noe barna kunne tenke seg å arbeide med.

2. Emnevalg

Vi velger hva vi vil arbeide med.

3. Problemformulering.

Finne ut hva vi vil lære, presisere spørsmål vi ønsker å få svar på.

4. Planlegging.

Hvordan skal vi legge opp arbeidet videre i prosjektet? Hva må vi gjøre for å få svar på spørsmålene?

5. Gjennomføring.

Vi gjør det vi har planlagt, går ut og undersøker «virkeligheten».

6. Produktframstilling.

Det framstilles et produkt – formingsarbeider, fotografier, skuespill osv, som skal få barna til å bearbeide den læring som har skjedd underveis og som dessuten skal gi andre et innblikk i hva prosjektet har omhandlet.

7. Produktvurdering.

Barna selv og eventuelle andre som prosjektet berører, f.eks foreldrene evaluerer produktet. Barna velger hvem de ønsker å vise det ferdige resultatet til.

8. Dokumentasjon

Trekk inn Rammeplanen/-fagområder

9. Etterarbeid.

Hva var det vi ville?
Hva skjedde?
Hva har vi lært av prosjektet?
Hvordan kan vi komme videre?

Prinsipper for god kommunikasjon

FØLG BARNETS INITIATIV

Rett oppmerksomheten mot barnet. Hvor har barnet sin oppmerksomhet? Tar barnet initiativ til kontakt? På hvilken måte?

POSITIV BEKREFTELSE

Den voksne signaliserer til barnet at den har sin oppmerksomhet rettet mot det. Dette gjøres på en positiv måte f.eks ved å ha øyekontakt, smile eller gi verbal bekreftelse på at du ser barnets initiativ.

BENEVNELSE

Sette ord på hva som skjer, følelser, hensikt m.m. En viktig støtte for barnets utvikling og sosiali-

sering er å få kunnskap om seg selv, om andre og om «verden». Sett ord på barnets og egne handlinger.

MARKERING AV OVERGANG

For å skape oversikt, forutsigbarhet og forståelse er det viktig å være tydelig på når en sekvens starter og slutter. f.eks markere at «nå er vi ferdig med... nå skal vi.....»

TURTAKING/TRIANGULERING

Pass på at alle som er tilstede får være med i samtalen, og at ingen blir satt utenfor. Hjelp barna til å bli oppmerksomme og interessert i hverandre.

DELE GLEDER

Positive hendelser utvikler positivt selvbilde. Del derfor gleder, gjør andre oppmerksomme på gleder, la andre ta del i glede.

LEDELSE

Ved at en er oppmerksom og tar utgangspunkt i barnets initiativ eller oppmerksomhetsfokus, gir positiv bekreftelse, setter ord på interaksjon og tar tur, kan en lede kommunikasjon.

Den voksne må ha oversikt og kontroll og finne positive alternativer. Dette forteller barna hva de kan gjøre og ikke gjøre.

Kollegaveiledning

Målsettingen med å «Være sammen» er å høyne kompetansen til personalet med fokus på utfordrende atferd, relasjonsbygging og inkludering. Vi ønsker at alle barn skal bli betydningsfulle deltagere i barnehagen. Kollegaveiledning er derfor en metode vi bruker.

«Være sammen» legger opp til at man skal bruke kollegaveiledning som en metode for refleksjon og læring. Erfaringslæring fungerer best når den gjøres i fellesskap med andre.

ET VEILEDNINGSMØTE BESTÅR AV 5 FASER

1. Presentasjon av utfordringen fra veisøker (den som mottar veiledning).
2. Avklaringsfasen
3. Refleksjonsfasen.
4. Handlingsfasen.
Hvordan ønsker veisøker å jobbe videre med utfordringen?
Deltagerne foreslår sine løsninger.
5. Konklusjon og tilbakemelding.

Hvordan dokumenterer og vurderer vi i Haug barnehage?

- Når barna slutter i barnehagen får de en egen minnebok hvor det er dokumentert med bilder og tekst.
- Referat fra avdelingsmøter, personalmøter, SU møter, MKS møter og foreldremøter.
- Muntlig pedagogisk dokumentasjon når vi snakker sammen og vurderer det vi har gjort.
- Informasjonen til foreldrene via ukebrev, og andre info skriv. Informasjonen legges ut på IST.
- Evaluerer aktiviteter.
- Pluss/delta skjema kan brukes ved felles aktiviteter.
- Vurderer prosjekter med bilder, tar opp det vi har gjort med barna på samlinger, henger opp til foreldrene.
- Vi henger opp og synliggjøre barnas produkter.
- Foreldresamtaler –bruker ALLE MED og TRAS ved behov. «4 år trygg og klar» skjema fylles ut sammen med foreldrene når barnet fyller 4 år/ett samarbeid med helsestasjonen.
- Overgangsskjema til skolen fylles ut på våren sammen med foreldrene. Skjemaet sendes skolen der barnet skal begynne.
- Brukerundersøkelser til foreldrene, personalet.

Hvem dokumenterer vi for?

- For personalet - utvikle det arbeidet vi gjør
- For foreldrene - vise hva barna er en del av.
- For barna – samtale om hva vi jobber med – hva har vi lært?
- For kommunen.
- For en best mulig overgang barnehage/skole.
- Allmenheten – hva arbeider vi med og hvorfor?

Hvordan jobber vi med barnas psykososiale miljø?

- I gjennom samtaler med alle barna hver dag.
- Under foreldresamtaler – tar opp barnas trivsel i barnehagen.
- Vi vurderer alle barna hvor langt de har kommet i ansvarslæringen.
- Tilknytingsperson når barna begynner i barnehagen.
- Ved voksne som er tilstede i hverdagen til barna.
- Voksne som har fokus på empati, selvfølelse og barns mestring.
- Bruk av barneintervju ved behov.
- De eldste i barnehagen har det siste året ett opplegg i forhold til «Kroppen er min».

Se også planene «Trivsel i Ringerikes kommunale barnehager». Denne planen ligger i kvalitetssystemet og på hjemmesiden til Ringerike kommune.

Barns språklige utvikling

1-2 ÅR

- Jeg kan 200-300 ord.
- Jeg forstår både ord og begreper.
- Jeg kan peke på det jeg vil ha. Jeg kan kommunisere med andre.
- Jeg kan forstå og bruke enkel tegn til tale (som støtte til talespråket).
- Jeg klarer å ha samling med to – tre andre barn i 3 - 5 minutter.
- Jeg kan turtaking eks. slå på tromme.
- Jeg kan titte på enkle pekebøker.
- Jeg kan holde på med enkle bevegelsessanger eks. hokus og pokus .

2 ÅR

- Jeg kan først snakke med korte setninger 2-3 ord, etter hvert kan jeg snakke i lengre setninger.
- Jeg kan 1000-1200 ord.
- Jeg kan forstå instruksjoner med to ledd, eks. hente kosedyret og gå til vogna.
- Jeg kan konsentrere meg i kortere perioder. Ha samling opptil 10 minutter.
- Jeg kan initiativet til en aktivitet.
- Jeg kan spill (lyd og bildelotto).
- Jeg kan vente på tur, lytte.
- Jeg kan forstå enkle spørsmål.
- Jeg vet hva jeg vil ha på maten.
- Jeg kan enkle bevegelsessanger eks. så tar vi den ene hånden frem, snøgubber og lignende.
- Jeg kan å lese bøker med mer tekst.
- Jeg kan enkle sanger.
- Jeg kan leke rollelek, som mamma, pappa og baby.

3-4 ÅR

- Jeg kan være i dialog/samtale over litt tid.
- Jeg kan følge regler i lek.
- Jeg kan holde fast i en aktivitet, vente på tur.
- Jeg kan bruke setninger på inntil 4 ord.
- Jeg kan noen samlebegreper som dyr, mat, biler osv.
- Jeg kan be om hjelp, eller ytrer egne behov.
- Jeg kan enkle rim og regler.
- Jeg kan sang/sangleker.
- Jeg kan fargespill, lotto og memori.
- Jeg kan spille enkle spill på data.

4-5 ÅR

- Jeg kan holde en samtale i gang.
- Jeg kan enkle rim og regler.
- Jeg kan klappe navnet mitt.
- Jeg kan synge og bevege meg samtidig.
- Jeg kan spill enkle spill.
- Jeg kan gå turer ut av barnehagen, og bearbeidelse av dette etter på.
- Jeg kan refleksjon samme med de andre barna, hva var moro, hva så vi, hva kan vi gjør neste gang osv.
- Jeg kan kjenne igjen mitt ordbilde og noen flere barns.
- Jeg kan kjenne igjen bokstaven min, mamma og pappas.
- Jeg kan gjenfortelle små historier.
- Jeg kan lage enkle fortellinger.
- Jeg kan bruke enkle spill på data.
- Jeg kan lytte til lyder og samtaler, korte eventyr på CD – øve på å gjenfortelle.
- Jeg kan leker og tøyser med språket.

5-6 ÅR

- Jeg kan for- og etternavnet mitt, hvor jeg bor og hvem som bor sammen med meg.
- Jeg kan lytte til lyder og rytme i språket.
- Jeg kan ta i mot beskjeder i når jeg er i hele barnegruppen.
- Jeg kan ta i mot flerleddede beskjeder.
- Jeg kan være konsentrert over tid og lytte til bøker, historier, gjerne en fortsettelsesbok.
- Jeg kan spille samarbeidsspill og andre spill for 6 åringen.
- Jeg kan skrive navnet.
- Jeg kan holde blyanten riktig.
- Jeg kjenner igjen alle bokstavene og kan si hva de heter.
- Jeg kan si hvilken bokstav navnet mitt begynner på, mammas og pappas også.
- Jeg kan leke-skrive.
- Jeg kan si hva jeg mener og forklare mine valg.
- Jeg kan tøyse med ord og jeg øver på å rime.
- Jeg kan lage fortellinger.
- Jeg kan synge sanger med bevegelse.
- Jeg kan regelleker.
- Jeg kan spille språkspill på data.
- Jeg kan skru datamaskinen på og av, bruke mus og finne frem spill selv.
- Jeg kan mestrer dialog/samtale.
- Jeg kan øve på å lytte ut førstelyden i ord.
- Jeg kan øve på å sette sammen enkle ord.
- Barnet har setningsoppbygging på 8-10 ord og snakker i sosiale sammenhenger.
- Barnet har tilnærmet korrekt uttale og kan gjøre seg nokså lett forstått.
- Barnet kan stille hvorfor- og hvordan-spørsmål.
- Barnet kan sortere ting i kategorier (eks. leker, klær).
- Barnet forstår gradbøying av en del adjektiv.
- Barnet kan bruke flertallsform av substantiv, fortidsform av verb og bruker ord som angir form, størrelse og antall.
- Barnet kan fortelle noe om hva ting er, beskrive noe.
- Barnet forteller historier uten støtte fra bilder.
- Barnet har glede av tøysevers og tulleord.
- Barnet kjenner igjen navnet sitt og noen andre ord.
- Barnet har en viss evne til å analysere skriftbilder og er interessert i nye sider ved ordene.
- Barnet begynner å fatte hva det betyr at ord rimer.
- Barnet viser glede ved å lekeskrive og lekelese.
- Barnet kan minst 2 regler utenat.
- Barnet kan klappe stavelser i ord.

Barns lekutvikling

1 ÅR

- Undersøker og manipulerer leker.
- Liker leker de kan trekke etter seg.
- Liker leker som kan bevege seg.
- Glad i å holde i bløte bamser/kosedyr, samt gjengjelde kos/klem.
- Barnets lek handler ofte om å sitte å se hva andre barn gjør og observere å herme. Barnet liker å se i bildebøker og er ofte veldig glad i sang og musikk. Barnet liker «Titt-tei» leker og klapper ofte med på sang-leker.
- Kan også leke «gi å ta» lek og kan plukke opp små ting med pinsettgrep (tommel og pekefinger).
- Barnet viser interesse for tegning og maling og starter ofte ved å smake på både tegnestiften og penselen.

2 ÅR

- Plasserer enkle geometriske figurer i utskjæringer.
- Ser med interesse i billedbøker og snur bilder rett vei.
- Benevner kjente ting.
- Jeg kan leke rollelek, som mamma, pappa og baby.
- Barna begynner i stor grad å imitere andre barn og voksne.
- De serverer gjerne kaffe og mat både til seg selv og andre, eller «prater i telefonen» slik de voksne gjør, og det er mye rart som kan gjøre nytte som en telefon. Ut fra dette utvikler de etter hvert i denne fasen evner til samspill med andre barn. Rolle-lek «late –som – om» lek utvikles for fullt i denne perioden, selv om dette foreløpig er i en tidlig fase.
- Når vi bygger med klosser eller i sanda ute, er det en like viktig og morsom del av leken og rive det ned igjen.
- Vi opplever at barna i denne alderen liker godt å titte i bøker, synge og danse og høre på musikk.
- Løpe og klatre er også morsomt og har gjerne en stor smitteeffekt, og det er også viktig for den motoriske utviklingen.

3 ÅR

- Sorterer store klosser og brikker parvis.
- Sorterer etter farger (rød, gul, blå, grønn, sort, hvit).
- Trer mellomstore kuler på tråd.
- Klipper i papir.
- Sykler på trehjulsykkel.
- Barnet gir fra seg leker til andre barn.
- Barnet tar kontakt og leker med andre med felles mål for aktiviteten, men tar også initiativ til alenelek.
- Barnet kan vente på tur for eksempel i lekesituasjoner.
- Barnet gjør krav på leker som sine egne og klarer å bli værende i leken.
- Treåringer er opptatt av rutiner, og de har svært bestemte meninger om hvordan ting skal gjøres.

4 ÅR

- Pusler puslespill, stort med få biter.
- Trer store perler på tråd.
- Skrur av og på lokk.
- Benevner farger.
- I 4 års-alderen begynner barna å bli klar over hvem de vil være sammen med og de har klare preferanser.
- I denne alderen utvikles regel-leker (sisten og gjemsel) og de forklarer hverandre reglene eller forhandler om hvordan det skal være.
- De leker late-som-om lek-/rollelek (sirkus el mor og barn). 4 åringene kan bygge etter en modell med 3 klosser og de klarer å ha felles oppmerksomhet om en type lek (samlek).

5 ÅR

- Lærer å mestre 2 hjulsykel mellom 5-6 år.
- Stuper kråke, lander på ryggen.
- Kan bruke hammer og spiker, nål og tråd.
- De begynner å leke mer selvstendig og sammen med andre barn, uten så mye voksenstøtte som før.
- Barnet tar med seg kunnskap om virkeligheten inn i leken.
- Er engasjerte i rollelek, viser glede, tuller og har det gøy.
- Typiske leker er konstruksjonslek. Et eks er bussen som stopper på holdeplassen for å ta med seg passasjerer.
- Regellek som utvikles ut fra forhandlinger barna imellom, spill med enkle og klare regler.

LEKEN FOREGÅR PÅ FORSKJELLIGE MÅTER OG I ULIKE STADIER:

0-3 år:

Barna leker parallelt dvs. at de leker ved siden av hverandre ofte opptatt av det samme, men fokusert på seg og sitt.

1-2 år:

Barna er i ferd med å oppdage verden og håndtere den. De trener på å mestre kroppen. Leker ofte med barn og voksne, da helst samvær på en morsom måte, f.eks. løper og ler, gjemmer seg, jager og vil fanges, aper og hermer.

2-3 år:

Nå begynner forestillingsevnen å utvikle seg, de kan ta på seg roller og leke at de er en annen. For å klare dette må barna ha kjennskap til hvordan ting brukes og håndteres. Leken er ofte kortvarig, gjerne fra lek til lek og temaer er bare antydning.

3 år:

Parallell-leken går over i rollelek. Barna tar på seg roller og leker sammen. Barnet kan ta ledelsen i leken i kortere perioder. Valg av lekekamerater skjer i stor grad ut fra interesse.

4 år:

Barna utvikler sin late-som-lek. Rolleleken krever nå samarbeid over noe lengre tid.

5 år:

Barna leker godt sammen med andre barn, spesielt jevnaldrende. De setter i gang samlek og kan samarbeide i konstruksjons- og rollelek. De liker å hjelpe til, få ordentlige arbeidsoppgaver og litt «ansvar».

Foreldresamarbeid

Dere foreldre er vår viktigste samarbeidspartner. Vi er alle opptatt av å gi barn en så god barndom som mulig. Det ideelle er et gjensidig samarbeidsforhold, der begge parter gir hverandre råd, hjelp og støtte, slik at vi stadig er i vekst. Vi ønsker at foreldrene skal få den informasjonen som de trenger, for at de skal føle seg sikre på at barna deres har det bra i barnehagen. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet.

DETTE HÅPER VI Å OPPNÅ VED:

- Daglig kontakt ved ankomst og avskjed.
- Skriftlig informasjon
- Foreldresamtaler
- Foreldremøter
- Andre sammenkomster
- Oppstart samtale før barna begynner i barnehagen med styrer og pedagogisk leder.

Medvirkning

Rammeplanen understreker barns rett til medvirkning. Barn må både få oppleve tilknytning og fellesskap og kjenne at de kan utøve sin selvbestemmelse og uttrykke egne intensjoner. Å ta barns medvirkning på alvor forutsetter god kommunikasjon mellom barn og personalet og mellom personalet og foreldre.

Å medvirke handler om å ta barna på alvor, gi dem tid til å si det de mener og være tilstede og lytte til det som blir sagt. Vi som voksne viser respekt for barnas lek og skaper en meningsfull hverdag ut i fra barnas interesser.

Barns rett til medvirkning krever tid og rom for å lytte og samtale.

Den pedagogiske virksomheten må organiseres og planlegges slik at det gis tid og rom for barns medvirkning. Slik kan barn bli motivert til å påvirke sin egen hverdag i barnehagen.

Barn må erfare tydelige og ansvarsfulle voksne som tar hensyn til hele gruppen.

Samarbeidsutvalg

Lov om barnehager sier at barnehagen skal ha et samarbeidsutvalg, og et foreldreråd som skal sikre samarbeidet med barnas hjem.

Samarbeidsutvalget skal være et samarbeidsorgan for foreldre, personalet og eier, og skal ha et ansvar for den alminnelige drift i nær kontakt med barnehagens styrer.

På foreldremøte om høsten velges det et samarbeidsutvalg som er representanter for hele foreldregruppa. Samarbeidsutvalget har ansvaret for en del av fellesarrangementene. Saker av spesiell interesse bør meldes foreldrerepresentantene.

SAMARBEIDSUTVALGET SKAL BLANT ANNET:

- 1)** Se til at barnehagen blir drevet innenfor Rammeplanen, Lov om barnehager, Ringerike kommunes vedtekter og budsjett.
- 2)** Behandle og fastsette årsplanen.
- 3)** Uttale seg om endringer av Ringerike kommunes vedtekter.
- 4)** Samarbeidsutvalget skal forelegges saker som er av viktighet for barnehagen og dens virksomhet. Samarbeidsutvalget kan be om foreldrerådets syn på saker som er viktig for foreldrene. I tillegg kommer saker som samarbeidsutvalget får til behandling fra kommuneadministrasjonen eller saker som gjelder barnehagen.

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen:

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen».

(Rammeplanen s.33)

- Alle foresatte får et velkomstbrev fra styrer før barnehagestart.
- Foresatte inviteres til en innkomstsamtale.
- Barna får et eget velkomstkort fra avdelingen.
- Det oppfordres til at foresatte og barnet kan komme på et besøk før oppstart.
- I forhold til rutiner for tilvenning, se fase 1 i handlingsplanen vår.

Overganger innad i barnehagen

«Overganger skjer også innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe».

(Rammeplanen s.33)

Hvordan skal vi gjøre det hos oss?

- Utsikten barna som fyller 3 år er med på musikk stund etter vinterferien sammen med en voksen.
- Åpent hus gjør at barna blir kjent på tvers og knytter vennskapsbånd med store barn. De blir kjent med personalet på stor avdeling.
- Foreldrene informeres i foreldresamtalen på våren, hvilken avdeling de skal gå på .

- Ved behov har ped.leder på stor avdeling samtale med foreldrene.
- Begynner barna på stor avdeling i løpet av vinteren vil foreldresamtalen på våren vil bli en «bli kjent samtale».
- Det vil være informasjonsutveksling mellom ped.ledere på liten og stor avdeling om barna.
- Utsikten barna som skal på stor avdeling inviteres til bli kjent dager på stor avdeling når det er førskoledager på Vang. De vil da være med på barnemøte, lek, samling og formiddagsmat.
- Utsikten barna inviteres med på turer til våren sammen med Bosoa og Snekkerstua.

Fra barnehage til skole

I Haug barnehage har vi samlet de eldste barna fra Bosoa og Snekkerstua i en egen gruppe som vi kaller Maurgjengen. Maurgjengen vil møtes en gang i uka.

Hva er målet med Maurgjengen?

1. Styrke samholdet mellom de som skal begynne på skolen kommende skoleår

Hvordan arbeider vi for å nå målet?

- Førskolebarna er sammen i en egen gruppe en gang i uka.
- Kan gå ned fra trappa når det er utelek uten å vente på en voksen i løpet av høsten.
- Møte førskolebarn fra Smeden og Nedre Auren i løpet av våren.
- Leke ute i barnehagen alene (med tillatelse fra dere foreldre) etter påske.

2. Få språkstimulering og kjennskap til matematiske begreper

Hvordan arbeider vi for å nå målet?

- Spille spill
- Språkleker
- Bruke konkrete fra mattelek og snakkepakka.
- Leke med bokstaver og tall.
- Lese bøker
- Gå på tur

3. Være selvstendig i av/påkledning

Hvordan arbeider vi for å nå målet?

- Være alene i garderoben under påkledning.
- Finne fram tøy selv.
- Holde orden på plassen sin.
- Sette sko på plass og henge tøy opp på egen krok i garderoben.

- At barnet mestrer å tørke seg når barnet har vært på do og vasker hender etterpå.

- At barnet oppfordres til å smøre maten sin selv både i barnehagen og hjemme.

4. Bli kjent/trygg på Vang skoles uteområde

Hvordan arbeider vi for å nå målet?

- Være på skoleplassen med refleksvester etter vinterferien. Skriftlig godkjennelse fra foreldrene.
- Delta på Kvarteret (samlinger på skolen) etter jul.

5. Barnehagen og foreldrene har fokus på

- Å skrive navet sitt.
- At barnet blir lest høyt for.
- At barnet har riktig blyantgrep.
- At barnet øver på å lytte ut første lyd i ord/navn.

Avslutning for Maurgjengen

I mai/juni er det avslutning for Maurgjengen. Denne formiddagen lager vi snitter, og har høytidelig fest med taler og utdeling av minnebøker. Denne avslutningen er alle barna på stor avdeling med på.

Nærmere dato for førskoledager og foreldremøter sendes ut via IST når dette er klart.

*Startpunktet
for alle ting
er hvem du
har lyst til
å leke med.*

• HEGE SCHØYEN